

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету
протокол № 11 від 27 січня 2026 р.,

уведене в дію наказом ректора
від 27.01.2026 р. № 28

Богдан БУЯК

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти
«ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ»**

Розробники:

1. Генсерук Галина Романівна — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання.

2. Барна Ольга Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання.

3. Мартинюк Сергій Володимирович — кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання.

4. Романишина Оксана Ярославівна — доктор педагогічних наук, професор кафедри інформатики та методики її навчання.

5. Скасків Ганна Михайлівна — асистент кафедри інформатики та методики її навчання.

6. Балик Надія Романівна — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання.

7. Шмигер Галина Петрівна — кандидат біологічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання.

8. Карабін Оксана Йосифівна — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання.

Напрямок підвищення кваліфікації: цифрові технології педагогічної діяльності на рівні базової середньої освіти.

Розроблено на основі: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти. Наказ МОН України від 12.10.2022 № 904.

Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти з академічної доброчесності. Наказ МОН України від 18.12.2024 № 1759.

Термін дії програми: з 2026 до 2031 року.

Рецензенти:

Гевко Ігор Васильович – Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, професор кафедри комп'ютерних технологій, доктор педагогічних наук, професор.

Льчук Людмила Михайлівна – Тернопільська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 27 ім. Віктора Гурняка, директор школи.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Цифрова трансформація освіти є визначальною ознакою сучасного освітнього процесу та потребує від педагогічних працівників постійного оновлення професійних компетентностей. Умови очного, змішаного й дистанційного навчання висувають нові вимоги до вчителя щодо ефективного використання цифрових технологій, організації навчального процесу та забезпечення якісної взаємодії зі здобувачами освіти.

Упровадження державних стандартів базової та профільної середньої освіти актуалізує потребу в умінні створювати й адаптувати цифровий освітній контент, використовувати сучасні онлайн-інструменти та освітні платформи з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів. Важливою складовою професійної діяльності педагога стає здатність критично оцінювати інформацію, працювати з відкритими освітніми ресурсами, дотримуючись принципів академічної доброчесності та норм авторського права.

З огляду на розвиток цифрових технологій особливої значущості набуває опанування інструментів штучного інтелекту, які відкривають можливості для персоналізації навчання, автоматизації рутинних педагогічних завдань і підвищення ефективності зворотного зв'язку. Використання цифрових інструментів сприяє формуванню інтерактивного освітнього середовища та підтримці активної навчальної діяльності учнів.

Розвиток інформаційно-цифрової компетентності забезпечує професійну мобільність учителя, підвищує його готовність до інновацій та навчання впродовж життя. Опанування змісту програми є необхідною умовою підвищення якості освітніх послуг і сталого розвитку сучасної школи в умовах цифрових змін.

Цільова група: вчителі закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: Реалізація програми передбачає поєднання теоретичної та практичної підготовки, розвиток інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників, через здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі (відповідно до рівня освіти, який надається).

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (очна, дистанційна, змішана).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток і вдосконалення інформаційно-цифрової компетентності вчителів закладів загальної середньої освіти, які реалізують державний стандарт базової середньої освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

- забезпечити розвиток інформаційно-цифрової компетентності вчителів закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання вчителів закладів загальної середньої освіти в контексті використання цифрових технологій, що забезпечить якісні зміни в організації освітнього процесу та створить передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі освіти;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей вчителів закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння вчителів закладів загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН від 29 серпня 2024 року №1225): предметно-методична компетентність (А2), інформаційно-цифрова компетентність (А3), компетентність педагогічного партнерства (Б3), оцінювально-аналітична компетентність (Г3).

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- вітчизняного та міжнародного нормативно-правового забезпечення цифровізації суспільства та освіти;
- особливостей та відмінностей організації освітнього процесу в умовах відкритої освіти із застосуванням дистанційних платформ.
- ознак кібератак, онлайн-злочинів, методів захисту від них; правових та етичних норм використання цифрових технологій та сервісів; основних правил безпечної поведінки в мережі інтернет;
- класифікації та особливостей використання різних видів електронних ресурсів, наявних національних та регіональних освітніх цифрових ресурсів, у тому числі для підтримки навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Уміння:

- організовувати цифрове робоче місце власне та здобувачів освіти;
- використовувати цифрове освітнє середовище для навчання, моніторингу та контролю його якості, залучати до розбудови цифрового освітнього середовища зацікавлених осіб та організації;

- відрізняти надійні інформаційні джерела від шахрайських, розпізнавати маніпулятивні впливи, що здійснюються через глобальну мережу інтернет та засоби масової інформації;
- добирати та використовувати цифрові інструменти для професійного спілкування та спілкування з учасниками освітнього процесу;
- добирати безпечні, доцільні для навчання здобувачів освіти електронні (цифрові) освітні ресурси, впорядковувати їх та використовувати з урахуванням мети, умов навчання, вікових особливостей та їхніх потреб;
- оцінювати ефективність обраних електронних (цифрових) ресурсів та їх використання для досягнення навчальних цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовки та потреб здобувачів освіти;
- модифікувати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси з урахуванням дозволів та ліцензій, створювати (враховуючи потреби здобувачів освіти) нові, здійснювати їх захист, надавати доступ до них здобувачам освіти;
- використовувати електронні (цифрові) освітні ресурси та сервіси для забезпечення ефективного управління освітнім процесом, взаємодії між учасниками освітнього процесу, підтримки активного та інтерактивного навчання, корекції та адаптації освітнього процесу відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти;
- дотримуватися вимог авторського права на використання та модифікацію електронних (цифрових) освітніх ресурсів;
- використовувати професійні онлайн-спільноти для професійного розвитку та реалізації професійних ідей та проєктів; а також цифрові інструменти для професійного спілкування.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- здатність критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, розуміння правових та етичних аспектів, пов'язаних з використанням цифрових технологій;
- мотивація до навчання впродовж життя в професійній сфері за допомогою цифрових технологій та електронних (цифрових) освітніх ресурсів;
- мотивація до проєктування, створення, поширення нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів для власної педагогічної діяльності.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації педагогічних працівників у межах програми здійснюється комплексно та має формувальний і підсумковий характер. Система оцінювання спрямована на визначення рівня сформованості інформаційно-цифрової компетентності слухачів, а також їх здатності застосовувати набуті знання й уміння у професійній педагогічній діяльності.

Упродовж навчання слухачам пропонуються чек-лісти для самооцінювання, які дають змогу відстежувати власний поступ, усвідомлювати рівень засвоєння змісту програми та визначати напрями подальшого

професійного розвитку. Самооцінювання сприяє розвитку рефлексивних умінь і відповідальності за результати навчання.

Під час практичних занять слухачі виконують практичні завдання, у ході яких розробляють цифрові навчальні матеріали, інструменти або освітній контент, що можуть бути безпосередньо використані в їхній педагогічній діяльності. Оцінювання практичних занять має формувальний характер і передбачає надання викладачами рекомендацій щодо покращення результатів роботи, а також залучення слухачів до взаємооцінювання з метою обміну досвідом і підвищення якості створених матеріалів.

Підсумкове оцінювання здійснюється у формі компетентнісного тестування, яке спрямоване на перевірку рівня сформованості ключових знань, умінь і навичок, визначених програмою. Успішне проходження підсумкового тесту підтверджує досягнення очікуваних результатів навчання та є підставою для зарахування результатів підвищення кваліфікації.

Документ про підвищення кваліфікації: Видається свідоцтво відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та наказом Міністерства освіти і науки України від 30.10.2020 р. № 1341 «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників» і оприлюднюється в реєстрі виданих свідоцтв на сайті ТНПУ.

Вартість: 1020 грн (10 осіб у групі), 1500 грн (5 осіб у групі).

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програма підвищення кваліфікації спрямована на розвиток і вдосконалення інформаційно-цифрової компетентності вчителів закладів загальної середньої освіти шляхом поглиблення знань і формування практичних умінь використання цифрових технологій в освітньому процесі. Зміст програми охоплює питання створення та використання електронних освітніх ресурсів, безпечної й етичної роботи в цифровому середовищі, організації взаємодії та управління навчанням з використанням цифрових інструментів відповідно до вимог державної освітньої політики.

Особливістю програми є її практико-орієнтований характер і спрямованість на розроблення слухачами власних практичних кейсів відповідно до предметного профілю та вікових особливостей учнів 5–9 класів. Упродовж навчання учасники та учасниці не лише опановують теоретичні засади функціонування цифрового освітнього середовища, безпечної та етичної роботи в цифровому просторі, а й послідовно створюють цифровий навчальний контент, використовуючи сучасні освітні платформи, сервіси, інструменти оцінювання та штучного інтелекту. Зміст програми вибудовано за модульним принципом — від усвідомлення можливостей і викликів цифрового середовища до практичного проєктування, оцінювання та спільного використання цифрових

освітніх ресурсів, що забезпечує безпосереднє перенесення результатів навчання в реальну педагогічну практику.

Самостійна робота передбачає опрацювання нормативно-правових документів у сфері базової середньої освіти; лекційного матеріалу; пошук додаткової інформації та аналіз літературних джерел, які висвітлюють теми для самостійного опрацювання; систематизацію вивченого матеріалу.

Підсумкові заходи передбачають узагальнення результатів навчання та оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей слухачів у формі тестового контролю.

Зміст програми складається з 2 модулів та 9 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 20 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, — 100 балів. Прохідний бал — 60.

Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 8 год — лекційні заняття, 16 год — практична робота, 4 год — самостійна робота, 2 год — контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. ЦИФРОВЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ					
Тема 1.1. Цифрове освітнє середовище закладу освіти: можливості, переваги та виклики.	2				2
Тема 1.2. Безпечна поведінка в цифровому просторі.	2		2		4
Тема 1.3. Нормативно-правові засади та академічна доброчесність у розробленні цифрових освітніх ресурсів	2	2			4
Разом за модулем	6	2	2		10
МОДУЛЬ 2. СТВОРЕННЯ ЦИФРОВОГО КОНТЕНТУ					
Тема 2.1. Цифрові освітні ресурси: типологія, відбір і педагогічна ефективність.	2		2		4
Тема 2.2. Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання.		2			2
Тема 2.3. Цифрові інструменти та ресурси для професійного спілкування.		2			2
Тема 2.4. Цифрові інструменти та ресурси для створення навчального контенту.		4			4
Тема 2.5. Цифрові інструменти та ресурси для організації спільної роботи.		2			2
Тема 2.6. Інструменти штучного інтелекту в роботі вчителя.		4			4
Разом за модулем	2	14	2		18
Підсумкові заходи				2	2
Усього	8	16	4	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ЦИФРОВЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Тема 1.1. Цифрове освітнє середовище закладу освіти: можливості, переваги та виклики.

Цифрове освітнє середовище закладу освіти як ключовий елемент цифрової трансформації освіти, що впливає на якість, доступність і персоналізацію навчання. Поняття та структура цифрового освітнього середовища (платформи, електронні журнали, ресурси, сервіси комунікації тощо). Можливості цифрового освітнього середовища: доступ до навчання, персоналізація, аналітика навчальних досягнень, розширення форм взаємодії (дистанційне, змішане, мобільне навчання).

Тема 1.2. Безпечна поведінка в цифровому просторі.

Відповідальна й безпечна поведінка в цифровому просторі. Захист цифрових пристроїв, персональних даних та електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Захист від небажаного контенту. Маніпуляційні технології та пропаганда в інтернет-середовищі. Оцінювання достовірності даних і надійності цифрових джерел та ресурсів.

Тема 1.3. Нормативно-правові засади та академічна доброчесність у розробленні цифрових освітніх ресурсів.

Дотримання академічної доброчесності та вимог законодавства України під час створення та модифікації електронних (освітніх) ресурсів. Питання академічної доброчесності, авторського права й ліцензування під час використання відкритих освітніх ресурсів.

МОДУЛЬ 2. СТВОРЕННЯ ЦИФРОВОГО КОНТЕНТУ

Тема 2.1. Цифрові освітні ресурси: типологія, відбір і педагогічна ефективність.

Класифікація та призначення електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Огляд національних та регіональних освітніх ресурсів. Добір та модифікація електронних (цифрових) освітніх ресурсів з урахуванням мети, умов навчання, віку та потреб здобувачів освіти. Оцінювання ефективності обраних електронних (цифрових) ресурсів для досягнення навчальних цілей.

Тема 2.2. Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання.

Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання. Цифрові сервіси для отримання даних про прогрес здобувачів освіти. Використання даних, згенерованих цифровими сервісами для прийняття рішень щодо освітнього процесу.

Тема 2.3. Цифрові інструменти та ресурси для професійного спілкування.

Цифрові інструменти та ресурси для професійного спілкування, обміну досвідом, комунікації зі здобувачами освіти, батьками, колегами, іншими особами. Правила спілкування онлайн.

Тема 2.4. Цифрові інструменти та ресурси для створення навчального контенту.

Принципи педагогічного дизайну цифрового контенту. Функціональні можливості популярних сервісів і платформ. Класифікація інструментів для створення тексту та презентацій, візуального контенту, відео й аудіо, інтерактивних вправ, тестів і ігор.

Тема 2.5. Цифрові інструменти та ресурси для організації спільної роботи.

Створення, зберігання, систематизація та організація спільної роботи з цифровими освітніми ресурсами. Захист авторських прав у мережі Інтернет. Надання доступу до електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Поширення та спільне використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

Тема 2.6. Інструменти штучного інтелекту в роботі вчителя.

Можливості штучного інтелекту у професійній діяльності вчителя. Сутність штучного інтелекту, його основні напрями. Інструменти штучного інтелекту для підготовки та організації освітнього процесу: генератори навчальних текстів, завдань і тестів; інструменти для створення презентацій, дидактичних матеріалів і візуального контенту; сервіси автоматичного оцінювання та аналізу навчальних результатів; чат-боти й віртуальні асистенти для підтримки навчальної комунікації та надання зворотного зв'язку. Використання штучного інтелекту для диференціації та персоналізації навчання, зокрема адаптації завдань до рівня підготовки й потреб учнів.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

Завдання до теми 1. Аналіз і проектування цифрового освітнього середовища вчителя.

У ході виконання завдання слухач/слухачка:

- 1) визначає складові цифрового освітнього середовища, які вже використовує у своїй роботі (освітні платформи, електронні журнали, цифрові ресурси, сервіси комунікації тощо);
- 2) оцінює їх можливості та виклики з позицій доступності навчання, персоналізації, безпеки, організації взаємодії та контролю навчальних досягнень учнів;
- 3) аналізує власні підходи до забезпечення безпечної поведінки в цифровому просторі, захисту персональних даних і добору надійних інформаційних джерел;
- 4) перевіряє дотримання принципів академічної доброчесності, авторського права та ліцензування під час використання або створення цифрових освітніх ресурсів.

Результатом виконання завдання є короткий опис (модель) цифрового освітнього середовища вчителя з висновками та конкретними пропозиціями щодо його вдосконалення.

Завдання до теми 2. Добір та використання цифрових освітніх ресурсів для оцінювання й зворотного зв'язку.

У ході виконання завдання слухач/слухачка:

1) опановує 2–3 цифровими освітніми ресурсами або інструментами (платформи, сервіси, онлайн-інструменти) для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання;

2) добирає серед пропонованих ресурсів ті, які підтримують навчальну мету, умови навчання (очне, змішане, дистанційне), вік та потреби здобувачів освіти;

3) складає план використання цифрових інструментів для збору й аналізу даних про навчальні досягнення учнів з метою корекції та вдосконалення освітнього процесу.

Результатом виконання завдання є практичний кейс із прикладами використання цифрових освітніх ресурсів та інструментів оцінювання, який слухач зможе безпосередньо застосувати у власній педагогічній діяльності під час проведення уроків, моніторингу навчальних досягнень учнів і організації рефлексії навчання.

Завдання до теми 3. Цифрові інструменти та ресурси для професійного спілкування.

У ході виконання завдання слухач/слухачка:

1) опановує 2–3 цифровими інструментами або ресурсами для професійного спілкування та обміну інформацією (платформи, сервіси, месенджери, онлайн-спільноти тощо);

2) добирає серед запропонованих інструментів ті, які є доцільними для комунікації зі здобувачами освіти, батьками, колегами та іншими учасниками освітнього процесу з урахуванням умов навчання (очне, змішане, дистанційне) та вікових особливостей учнів;

3) визначає правила та етичні норми онлайн-спілкування, яких дотримується у професійній діяльності, зокрема щодо безпеки, конфіденційності та педагогічної відповідальності;

4) планує використання обраних цифрових інструментів для організації ефективної комунікації, обміну досвідом і підтримки взаємодії в освітньому середовищі.

Результатом виконання завдання є практичний кейс із прикладами використання цифрових інструментів для професійного спілкування, який слухач/слухачка зможе безпосередньо застосувати у власній педагогічній діяльності для взаємодії з учнями, батьками та колегами, а також для участі в професійних спільнотах.

Завдання до теми 4. Цифрові дидактичні матеріали для уроків у 5-9 класах.

У ході виконання завдання слухач/слухачка:

1) опановує функціональні можливості 2–3 цифрових сервісів або платформ для створення різних видів навчального контенту (інтерактивних презентацій, відеоматеріалів, візуальної інфографіки або інтерактивних вправ);

2) застосовує базові принципи педагогічного дизайну (структурованість, доступність, візуальна лаконічність) під час розроблення власного цифрового ресурсу;

3) класифікує та добирає інструменти відповідно до освітньої мети: створення текстового, візуального, аудіо- чи відеоконтенту, ігрових елементів або тестів;

4) адаптує контент до вікових особливостей учнів та умов навчання (очне, змішане, дистанційне), забезпечуючи інтерактивність та залученість здобувачів освіти;

5) враховує технічні вимоги до ресурсів (можливість перегляду на різних пристроях, наявність відкритого доступу за посиланням або QR-кодом).

Результатом виконання завдання є авторський, розроблений з дотриманням принципів академічної доброчесності та авторського права, навчальний цифровий дидактичний матеріал (інтерактивна вправа, навчальне відео, мультимедійна презентація або комплект інтерактивних карток).

Завдання до теми 5. Організація спільної роботи учасників освітнього процесу.

У ході виконання завдання слухач/слухачка:

1) опановує функціональні можливості 2–3 цифрових інструментів для організації спільної діяльності (спільні документи Google Workspace, інтерактивні дошки Padlet та інші, хмарні сховища для командної роботи);

2) систематизує та організовує зберігання цифрових освітніх ресурсів у хмарному середовищі, створюючи зрозумілу логічну структуру папок і файлів для швидкого доступу;

3) налаштовує рівні доступу (перегляд, коментування, редагування) до власних цифрових ресурсів для різних груп користувачів (учнів, колег, батьків) відповідно до мети взаємодії;

4) перевіряє та застосовує правила захисту авторських прав під час поширення контенту, використовуючи ліцензії Creative Commons та коректне цитування джерел;

5) планує алгоритм спільного використання ресурсів (наприклад, через QR-коди, короткі посилання або вбудовування в систему управління навчанням LMS), враховуючи принципи безпеки та конфіденційності даних.

Результатом виконання завдання є побудована модель спільного робочого простору (наприклад, спільна папка, інтерактивна дошка або спільний документ), що містить структуровані навчальні матеріали з налаштованими правами доступу та супровідну пам'ятку для користувачів щодо дотримання авторських прав і правил цифрової взаємодії.

Завдання до теми 6. Інструменти штучного інтелекту в роботі вчителя
У ході виконання завдання слухач/слухачка:

1) досліджує можливості штучного інтелекту (ШІ) для автоматизації підготовки до уроків, опановуючи 2–3 інструменти на вибір (чат-боти для генерації текстів, сервіси для створення візуального контенту, ШІ-генератори презентацій);

2) експериментує з формулюванням текстових запитів (промптів) для нейромереж з метою створення якісних дидактичних матеріалів: планів-конспектів, тестів, ситуаційних завдань або сценаріїв навчальних ігор;

3) використовує ШІ-інструменти для диференціації навчання, адаптуючи складність одного й того самого навчального матеріалу для учнів із різним рівнем підготовки або особливими освітніми потребами;

4) аналізує згенерований штучним інтелектом контент на предмет фактичної точності, відповідності навчальній програмі та етичним нормам, забезпечуючи роль «вчителя як критичного редактора»;

5) визначає напрями використання віртуальних асистентів для надання оперативного зворотного зв'язку учням та персоналізації їхніх навчальних траєкторій.

Результатом виконання завдання є «Портфоліо ШІ-помічника», яке містить:

- приклади вдало сформульованих промптів для своєї предметної галузі;
- згенерований та адаптований вчителем комплект навчальних матеріалів (наприклад, текст для читання + тест + візуальна опора до теми).

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Цифрове освітнє середовище закладу освіти та його роль у сучасному навчальному процесі.

2. Інтерактивні презентації та електронні навчальні комплекси як засіб підвищення педагогічної ефективності.

3. Використання хмарних сервісів у професійній діяльності педагога та організації навчального процесу.

4. Безпечна поведінка в цифровому просторі та забезпечення кібербезпеки в навчанні.

5. Нормативно-правові засади та академічна доброчесність при створенні цифрового контенту.

6. Типологія цифрових освітніх ресурсів та критерії їх педагогічної ефективності.

7. Розробка навчального контенту із застосуванням цифрових технологій та інтерактивних інструментів.

8. Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання.

9. Організація спільної роботи та колаборативного навчання з використанням цифрових платформ.

10. Інтеграція технологій штучного інтелекту у педагогічну практику та оптимізацію навчального процесу.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 (зі змін.). Офіц. вид. Київ, 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
2. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників із розвитку цифрової компетентності: наказ Міністерства освіти і науки України від 10 грудня 2021 р. № 1340. Київ, 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0457729-21#Text>
3. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. від № 1225. Київ, 2025. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity?_cf_chl tk=AykmZSGd0iBlzefeYJuG2xEKfGnneEjHayl6y9opw4-1769772408-1.0.1.1-4paM4iB5cuqDHDdk87YD8bFY5rrVb7F9yIHzBOEEpzA
4. Деякі питання організації дистанційного навчання: наказ Міністерства освіти і науки України від 8 вересня 2020 р. № 1115. Київ, 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text>
5. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 2 серпня 2024 р. № 1093. Київ, 2024. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia-zdobuvachiv-osvity-vidpovidno-do-derzhavnoho-standartu-bazovoi-serednoi-osvity>
6. Інструктивно-методичні рекомендації щодо впровадження та використання штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти. Міністерство освіти і науки України, 2024. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf>

Основна література

1. Освіта для життя. Комплексна політика для підсилення реформи НУШ. <https://educationforlife.mon.gov.ua/>
2. Цифрова компетентність вчителя нової української школи: 2024. Інновації в умовах змін: монографія / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ: ІЦО НАПН України, 2024. 268 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741602/>
3. Цифрові інструменти для подолання освітніх втрат і розривів в умовах війни та відновлення України : аналітичний огляд / [авт. кол.: О. М. Соколюк, О. П. Пінчук та ін.]. Київ: ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 2025. URL: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2025/05/ER1_vniaso-dtolg-2025.pdf
4. Цифровізація освіти і науки в період російсько-української війни та відновлення України : оглядове видання / [уклад.: А. Г. Гуралюк та ін.]. Київ:

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 2025. URL: <https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2025/07/DDETKS-review-digitalization-2025.pdf>

5. Коваленко В. В., Мар'єнко М. В., Сухіх А. С. Використання цифрових технологій у процесі змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти : метод. рек. / за ред. М. В. Мар'єнко, А. С. Сухіх. Київ: ІТЗН НАПН України, 2021. 87 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/728506/>

6. Морзе Н., Базелюк О., Воротникова І., Дементієвська Н., Захар О., Нанаєва Т., Пасічник О., Чернікова Л. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника (проект). Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2019. Спецвип. С. 1–53.

7. Доценко С. О., Ворожбіт-Горбатюк В. В., Собченко Т. М., Корнієнко М. О. Штучний інтелект — асистент сучасного вчителя: навч.-метод. посіб. Харків: Ранок, 2024. 176 с.

8. Цифровий учитель: Путівник для професійного зростання / укладачі: Ю. Ковальчук, І. Круть, О. Федоренко. Київ: ЮНЕСКО, 2024, 88 с.

Додаткова література

1. UNESCO. Artificial Intelligence and Education: Guidance for Policy-makers. Paris : UNESCO, 2021. 45 p. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000376709>

2. European Commission. DigCompEdu: The European Framework for the Digital Competence of Educators. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2017. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en

3. Дія.Освіта. Освітній серіал «Штучний інтелект для освітян». Електронний ресурс. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/artificial-intelligence-for-educators>

4. Дія. Освіта. Освітній серіал «Цифрові навички для вчителів». Електронний ресурс. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-skills-for-teachers>

5. Іванова Т., Цукор Л. EDU-AI: методика викладання штучного інтелекту для викладачів комунікативного циклу: навч.-метод. посіб. / за ред. В. Іванова. Київ : АУП, ЦБП, 2025. URL: https://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2025/08/EDU_AI_publishing.pdf

6. Henseruk H., Martyniuk S., Vasylenko O., Henseruk Y., Henseruk V., & Habrusiev, V.. Digital Competence of Specialists: Development Technology in a Higher Education Institution. In 2024 14th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT). 2024. pp. 834-837.

7. Karabin, O., Tkachenko, A., Panchuk, O., Salmanov, V., & Verbivskyi, D. Professional training of computer science teachers through the system of staged continuing education. Eduweb. 2025. 19(1), 164–180.

8. O. Kuzminska, N. Morze, M. Mazorchuk, O. Barna, & V. Dobriak. How to balance synchronous and asynchronous teaching and learning: a local study. E-learning in the Time of COVID-19 Scientific Editor Eugenia Smyrnova-Trybulska “E-learning”, 13, Katowice–Cieszyn 2021, pp. 49–64 <https://doi.org/10.34916/el.2021.13.05>